

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ SAYIN CEM AVŞAR'IN

7/29137 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Tekirdağ; verimli toprakları, sanayiye sağladığı hammadde katkısı ve üretim potansiyeliyle, sahip olduğu OSB ve ASB'lerle, ulaşım güzergâhı ve konumuyla ve nitelikli işgücü yapısıyla bütün sektörlerde ülke ekonomisine katkı sağlayan ilk 10 il arasındadır.

Tekirdağ, doğal kaynaklar, pazar ve finans merkezi İstanbul'a yakınlığı, ulaşım açısından deniz limanlarına, sanayi bölgelerine ve Avrupa'ya bağlayan demiryolu, deniz yolu ve kara yollarına sahiptir. İlin sanayi kuruluşları ağırlıklı olarak Çorlu ve Çerkezköy ilçelerinde bulunmakta ve sektörel anlamda en önde gelen sektörü ise tekstil oluşturmaktadır. Tekstil sektörünü ağırlık sırasına göre deri, gıda, makine-metal, metal eşya, tarım aletleri ve enerji sektörleri izlemektedir. İlimizde genellikle tekstil sanayi ürünleri, deri sanayi ürünleri, demir, şarap, ayçiçeği yağı gibi ürünler ihracata konu olurken; başta tekstil makine ve yedek parçaları ile ham deri, tekstil ve deri sanayinde kullanılan kimyevi maddeler ve sanayi maddeleri ile yağlık ayçiçeği ise ithalat ürünlerini oluşturmaktadır.

Türkiye'nin kuzeybatısında, Marmara Denizi'ne kıyısı olan Tekirdağ, stratejik konumu, organize sanayi bölgeleriyle güçlü sanayisi; ayçiçeği, buğday ve üzümle yüksek tarım potansiyeli, limanları ve karayolu bağlantılarıyla ihracattaki payı ve ülke ekonomisine önemli katkısına rağmen bu durum, Tekirdağlı vatandaşların sosyoekonomik hayatına yeterince yansımamaktadır.

2023 yılı verilerine göre, kişi başına düşen Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYH) sıralamasında Tekirdağ, 17.099 TL ile dördüncü sırada yer almaktadır. Bu durum, ilin ekonomik potansiyelini ve üretim kapasitesini açıkça göstermesine rağmen Tekirdağ fiziki altyapı ve teknolojik açısından gerekli yatırımı görmemektedir.

Stratejik konumuna rağmen ulaşım sorunları yaşayan Tekirdağ raylı taşımacılık yatırımları konusunda henüz yeterli düzeye ulaşmadığı, Karayollarının sorumluluğunda olan yolların çoğu bakımsız ve ağır vasıta trafiği sebebiyle hızla bozulduğu ve bu sebeple Çorlu, Çerkezköy, Kapaklı ve Ergene gibi sanayi merkezlerinden İstanbul ve Avrupa'ya ürün sevkiyatında büyük sorunlar yaşandığı görülmektedir.

Tekirdağ'ın limanları, ithalat ve ihracat trafiğinin önemli noktalarından biri olmasına rağmen, bu limanlara ulaşımı hızlandıracak bir demiryolu hattı henüz yapılmamıştır. Sanayi bölgelerinden yük trenleriyle malların limanlara hızlı taşınması hem çevreye hem ekonomiye sağlayacağı katkı göz ardı edilmekte ve bu konuya ilişkin Hükümetin herhangi bir girişimi de bulunmamaktadır.

Bakanlık ise 2030 Sanayi ve Teknoloji Strateji Belgesi, Yeni Yatırım Teşvik Sistemi vb. çeşitli vizyon belgeleri, yatırım programları, teşvik sistemleri ve projeler açıklamaktadır. Ancak Tekirdağ, sanayi kapasitesi ve ekonomik potansiyeline rağmen, bu çalışmalardan ve merkezi hükümetin yatırımlarından gerektiği kadar yararlanmamaktadır.

Tekirdağ'ın mevcut sanayi potansiyeli, ulaşım avantajı ve konumu, dinamik ve genç nüfusu dikkate alınarak özellikle OSB'lerin modernize edilmesi, desteklenmesi, geliştirilmesi ile birlikte şehrin bilim ve teknoloji bakımından gözetilmesi ve ileriye taşınması ve fiziki altyapı sorunlarının giderilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda;

Soru 1- OSB'lerin yapısal dönüşümü ilişkin; sanayinin planlı ve sürdürülebilir gelişimi ile yeni yatırım teşvik sistemi kapsamında bir çalışmanız bulunmakta mıdır? Bu bağlamda; mevcut birliklerin denetimi, güvenliği (özellikle yangın, iş sağlığı ve güvenliği) ve modernize edilmesi gibi hususlarda bir çalışma planınız var mıdır?

Soru 2- İlimizde bulunan OSB'lerin modernize edilmesi, proje bazında desteklenmesi, uygun kredi imkânları ve lojistik desteklerin verilmesi, ihracatın desteklenmesi, iş geliştirme ve hizmet içi eğitimlerin sağlanması bakımından KOSGEB ve Trakya Kalkınma Ajansı tarafından bir çalışma yapılmakta mıdır?

Soru 3- Son zamanlarda sanayi sektöründe yaşanan daralmayla birlikte büyük oranda firma konkordato ilan etmiştir. Tekirdağ'da konkordato ilan eden firma sayısı kaçtır? Bu ilanın kök sebebi nedir? Tarafınızca konuya ilişkin önlem almak bakımından nasıl bir tedbir alınmıştır?

Soru 4- Trakya'nın en çok genç nüfusuna sahip ve sanayi potansiyeli en yüksek şehri olması göz önüne alınarak 2030 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi Belgesi kapsamında Tekirdağ'da bir teknoloji geliştirme bölgesinin kurulması programa alınmış mıdır? Bu hususta gerekli fizibilite çalışmaları yapılmakta mıdır?

Soru 5- İlimizde bulunan OSB'lerde verimlilik, ölçek büyütme ve rekabet edebilirlik açısından ne tür tedbirler düşünülmektedir? Sanayi potansiyeli, lojistik ve ulaşım avantajları göz önüne alınarak bölgesel kalkınmaya destek bakımından ne tür tedbirler alınmaktadır?

Soru 6- 2030 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi doğrultusunda, “KOSGEB tarafından kapasite geliştirme destek programı uygulanacağı, tekstil, mobilya, deri ve giyim gibi emek yoğun sektörlerde faaliyet gösteren KOBİ'lerde istihdamın korunmasına katkı sağlamak amacıyla uygulanacak istihdamı koruma destek programına öncelik verileceği” ifade edilmektedir. Bu çalışmalar kapsamında sanayi şehri olan Tekirdağ'a ilişkin öncelik tanıyan bir eylem planı yapılacak mıdır? Bu hususta nasıl bir yol izlenecektir?

Soru 7- “Fen, teknoloji ve meslek eğitime odaklı Sanayi ve Teknoloji Kolejleri kurulacak; öğrencilere güçlü bir teorik altyapıyla birlikte uygulamalı öğrenme imkânı da sağlanacaktır.”, hedefi bağlamında Tekirdağ'da bu hususta bir planlanmakta mıdır?

Soru 8- Ulusal Sanayi Alanları Master Planı kapsamında hayata geçirilecek Mega Endüstriyel Parklar Projesi kapsamında “liman, demiryolu ve havayolu bağlantılarını ihtiva eden lojistik altyapısına sahip, endüstriyel simbiyozla imkân tanıyan, yeşil dönüşüme katkı sağlayacak şekilde yapılmış, bünyesinde veri merkezi, kuluçka merkezi, Ar-Ge merkezi, teknoloji geliştirme bölgesi, inovasyon merkezleri gibi teknolojik üslerle birlikte iş merkezleri, konut alanları, eğitim ve sosyal hizmet merkezlerini barındıran çok faktörlü bütünleşik endüstri şehirleri kurulması hedeflenmektedir.” Bu hedef doğrultusunda Tekirdağ'ın mevcut potansiyeli dikkate alınarak programa konulması hususunda bir çalışmanız var mıdır?

CEVAPLAR:

Bakanlığımız, ilgili kuruluşumuz KOSGEB ve koordine ettiğimiz Trakya Kalkınma Ajansı ile birlikte Tekirdağ İlimize yönelik önemli projeler yürütmekte ve destekler sunmaktadır. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB), Endüstri Bölgesi (EB), Teknopark projelerine yönelik faaliyetler, yatırım teşvikleri kapsamındaki destekler, Ar-Ge ve tasarım merkezi destekleri kalkınma ajansı projeleri bunların ilk akla gelenleridir.

Tekirdağ ilimizde, Bakanlığımızca sicil verilerek tüzel kişilik kazandırılan toplamda 14 OSB bulunmaktadır. Bu OSB’lerde üretime geçen toplam 1.281 adet parselde 168 bin vatandaşımız istihdam edilmekte olup, tüm parsellerde üretime geçilmesiyle birlikte istihdamın yaklaşık 200 bin kişiye ulaşması öngörülmektedir. 2025 yılı Yatırım Programında ise Tekirdağ’da 5 adet OSB ve 1 adet Sanayi Sitesi projesi yer almaktadır. Bunlar; Ergene 2 OSB, Yalıboyu OSB, Velimeşe OSB, Marmaraereğlisi OSB, Tekirdağ Çerkezköy OSB ve Tekirdağ Şarköy Sanayi Sitesi (SS) projeleridir.

OSB’lerde verimliliği artırmak için atık su arıtma, laboratuvar ve enerji yönetimi gibi ortak hizmetler merkezi olarak sağlanmakta, böylece maliyetler düşürülmektedir. OSB genişleme projeleriyle mevcut OSB’ler fiziki olarak büyütülerek yeni ihtisas OSB’leri kurulmaktadır. Aynı sektördeki firmaların bir arada faaliyet göstermesi teşvik edilerek sinerji ve ölçek ekonomisi yaratılmaktadır. Bu kapsamda, Marmaraereğlisi OSB ve Tekirdağ Velimeşe OSB ilave alan yeri çalışmaları ile Kapaklı OSB Projesine ait yol inşaatı altyapı yapım işi, Veliköy, Kapaklı, Velimeşe, Yalıboyu OSB’leri ortak arıtma projesinin Atıksu Kolektör Hattı İkmal yapım işleri ve Veliköy OSB projesinin alt yapı işlerinin hepsi başarıyla tamamlanmıştır.

OSB’lerde yer alan firmalar dış pazarlara açılma konusunda daha fazla desteklenmekte, çevresel sürdürülebilirliği hedefleyen Yeşil OSB projeleri ile uluslararası standartlara uyum sağlanmaktadır. Bölgesel kalkınmayı desteklemek amacıyla, ulaşım, enerji ve lojistik altyapısı güçlü bölgelerde yeni OSB’ler kurulurken liman, demiryolu ve lojistik üslerle bağlantılar sağlanarak ihracat ve tedarik zinciri maliyetleri azaltılmaktadır. Ayrıca OSB’lerde açılan meslek liseleri ve uygulamalı eğitim merkezleriyle nitelikli ara eleman ihtiyacının karşılanması hedeflenmektedir.

30 Mayıs 2025 tarihli ve 32915 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 9903 sayılı “Yatırımlarda Devlet Yardımları hakkında Karar” ile Organize Sanayi Bölgelerinde (OSB) önemli teşvikler de hayata geçirilmiştir. Bunlar arasında; OSB’lerde çalışanların sigorta primi işveren payının 14 yıl, çalışan payının 10 yıl boyunca devlet tarafından karşılanması, OSB rezerv alanlarında uygun koşullarda yatırım yeri tahsisi, 1. bölgeden 4., 5. veya 6. bölgelere taşınan makineler için, taşınan bölgenin teşvikleri uygulanması gibi hususlar bulunmaktadır. OSB’deki yatırımlar, şartların sağlanması halinde iki alt bölge teşviğinden de yararlanabilecektir. Bu şekilde, OSB’lerde istihdamın artırılması, sanayinin Anadolu’ya yayılması, planlı sanayileşme ile bölgesel kalkınmanın desteklenmesi amaçlanmıştır.

Diğer taraftan, 2021-2025 yılları arasında, Trakya Kalkınma Ajansı tarafından Tekirdağ’da bulunan OSB’lerin kamu yatırım kaynaklarından yararlanabilmesini teminen Kapaklı, Veliköy, Velimeşe, Yalıboyu ve Malkara OSB’leri için çeşitli fizibilite raporları hazırlanarak birçok alt yapı projesine destek olunmuştur. Ayrıca; Çerkezköy OSB bünyesinde eğitim veren Özel Çerkezköy OSB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi’nde, Ajans tarafından 2021 yılında “Sanayide Dijital Dönüşüm Eğitim ve Danışmanlık Merkezi” güdümlü projesi yürütülmüş ve Endüstri 4.0 laboratuvarı kurulmuştur. Bunun yanı sıra Ajans tarafından; Tekirdağ, Çerkezköy ve Çorlu Ticaret ve Sanayi Odaları ile iş birliği halinde hizmet veren Trakya Dış Ticaret ve İstihbarat Merkezi vasıtasıyla OSB’lerde bulunan firmalara ihracat danışmanlığı ve ihracat istihbarat desteği de sunulmaktadır.

Benzer şekilde; “Trakya’nın Verimli KOBİ’leri Projesi” kapsamında, kamu kurumları, üniversite, teknopark, OSB ve STK’ların bir araya gelmesiyle “Trakya Verimlilik Platformu” kurulmuş ve 2025 yılında yine Ajans koordinasyonunda yürütülen ve Avrupa Birliği tarafından desteklenen “Batı Marmara Avrupa Dijital İnovasyon Merkezi” projesi başlatılmıştır. Bu proje kapsamında, imalat sanayi ve tarım işletmelerinin dijital dönüşümünü desteklemek üzere çeşitli faaliyetler yürütülmekte ve uluslararası ağlara erişimini kolaylaştırarak teknoloji transferi, Ar-Ge ve pazarlama gibi konularda destek verilmektedir.

Tekirdağ ilimizde Cumhurbaşkanlığı Kararı ile ilan edilmiş 2 adet Endüstri Bölgesi (EB) de bulunmaktadır.

Bakanlığımızın “Ulusal Sanayi Alanları Master Planı” çalışmaları ise fazlasıyla halinde planlanmakta olup, Plan kapsamında Tekirdağ’da yeni sanayi alanları oluşturulmasına yönelik değerlendirmelere devam edilmektedir.

Öte yandan, Bakanlığımızca sanayicimize sağlanan bir diğer temel imkân da Yatırım Teşvik Sistemi kapsamındaki desteklerimizdir. Nitekim bu bağlamda, 01/01/2001 tarihinden günümüze kadar yatırımcılarımızın Bakanlığımıza yaptığı başvurular kapsamında; Tekirdağ ilimizde gerçekleştirilecek yatırımlar için 3.367 adet Yatırım Teşvik belgesi (YTB) düzenlenmiştir. Bu belgeler kapsamında öngörülen sabit yatırım tutarı 592 milyar TL, istihdam sayısı ise 123 bin kişi olmuştur.

30/05/2025 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren yeni yatırım teşvik sistemimizin en önemli bileşenlerinden biri olan Yerel Kalkınma Hamlesi programının da Tekirdağ’da yatırımları hızlandırması öngörülmektedir. Bu program kapsamında Tekirdağ için belirlenen öncelikli yatırım konuları; Tıbbi Araç Gereç İmalatı, Tekstil Makineleri İmalatı, Akıllı Küçük Ev Aletleri Üretimi ve Entegre Besi ve Et Ürünleri İşleme Tesisi’dir. İhtiyaç olması halinde her yıl öncelikli yatırım konuları güncellenebilecektir.

Bu meyanda, Bakanlığımız koordinasyonunda yürütülen “Yetkinlik ve Dijital Dönüşüm Merkezi (Model Fabrika)” Projesi çerçevesinde Tekirdağ’da Model Fabrika kurulum çalışmaları başlatılmış olup 2026 yılı sonunda faaliyete geçmesi planlanmaktadır.

Diğer taraftan; katma değerli üretim ve teknoloji geliştirme altyapısını büyütmek için Tekirdağ ilimize 1 teknopark, 53 Ar-Ge merkezi ve 13 Tasarım merkezi kazandırılmıştır. Hâlihazırda 38 firmanın faaliyet gösterdiği mevcut teknoparkta bugüne kadar 265 proje tamamlanmış olup devam eden proje sayısı 49’dur. Tekirdağ İlimizdeki Ar-Ge merkezlerinde istihdam edilen personel sayısı 2.570, tamamlanan proje sayısı 3.806, devam eden proje sayısı 915’tir. Tasarım merkezlerinde ise 295 personel istihdam edilmekte olup, tamamlanan proje sayısı 515, devam eden proje sayısı 105’dir.

Tekirdağ ilimizde yer alan KOBİ’lerin yararlanabileceği KOSGEB destek programları arasında ise; aralarında “Küresel Rekabetçilik Destek Programı”, “Kapasite Geliştirme Destek Programı” ve “Girişimci Destek Programı” İş Geliştirme Desteğinin de olduğu çeşitli imkânlar mevcuttur. Bunlardan Kapasite Geliştirme Destek Programı ile Tekirdağlı KOBİ’ler için 243 milyon TL tutarında proje onaylanmıştır. İstihdamı Koruma Destek Programı vasıtasıyla ise Tekirdağ’da bugüne kadar 163 başvuru onaylanmış olup bugüne kadar 114 KOBİ için 87 milyon TL’lik destek sağlanmıştır.

Bakanlığımız, Trakya bölgesi geneli ve Tekirdağ ilimiz özelinde çevreye duyarlı Ar-Ge yoğun planlı sanayileşmenin, ileri teknoloji yatırımlarının ve nitelikli istihdamın güçlü bir öncüsü ve destekçisi olmaya önümüzdeki dönemlerde de devam edecektir.